

119. sz. Egyezmény

a gépek védőburkolatáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1963. június 5-én negyvenhetedik ülészakára ült össze,

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a megfelelő védőburkolattal nem rendelkező gépek árusításának, bérlésének és használatának tilalmára vonatkozóan, mely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1963. június 22-én elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A gépek védőburkolatáról szóló 1963. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. RÉSZ. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

1. Minden motorral hajtott új vagy használt gép a jelen Egyezmény alkalmazása szempontjából gépnek minősül.

2. Minden ország illetékes hatósága határozza meg, hogy egy emberi erővel meghajtott új vagy használt gép balesetveszélyesnek tekinthető a munkavállalókra nézve, és ha igen, milyen mértékben és a jelen Egyezmény alkalmazása szempontjából gépnek tekinthető-e. Ezeket a döntéseket az érdekelt munkaadói és munkavállalói képviselői szervezeteivel történt konzultációk után kell meghozni. A konzultációk iránti kezdeményezés ezen szervezetek bármelyikétől kiindulhat.

3. A jelen Egyezmény rendelkezései-

- (a) a közúti és síneken közlekedő mozgó járművekre csak azok kezelőinek biztonsága vonatkozásában;
- (b) nem helyhez kötött mezőgazdasági gépekre csak az azokkal összefüggésben alkalmazott munkavállalók biztonságával kapcsolatosan alkalmazandók.

II. RÉSZ. ELADÁS, BÉRBEADÁS, MINDEN MÁS CÍMEN TÖRTÉNŐ ÁTRUHÁZÁS ÉS KIÁLLÍTÁS

2. cikk

1. Olyan gépek eladását és bérbeadását, amelyeknek a jelen cikk 3. és 4. bekezdéseiben megjelölt veszélyes alkatrészei nincsenek megfelelő védőburkolattal ellátva, nemzeti törvényekkel vagy rendelkezésekkel kell megtiltani vagy más, ugyanilyen hatékony intézkedésekkel kell megakadályozni.

2. Az olyan gépek bármilyen célból történő átruházását és kiállítását, amelyeknek a jelen cikk 3. és 4. bekezdéseiben meghatározott veszélyes alkatrészei nincsenek az illetékes

hatóság által meghatározott módon megfelelő védőburkolattal ellátva, nemzeti törvényekkel vagy rendeletekkel kell megtiltani, vagy más, ugyanilyen hatékony intézkedésekkel meg kell akadályozni. Ugyanakkor egy gép bemutatására szolgáló kiállítás során a védőburkolat ideiglenes hiánya nem tekinthető jelen rendelkezés megsértésének, feltételezve, hogy megfelelő védőrendszabályokat fogantatosítottak a személyek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében.

3. Minden beállító csavart, rögzítő csavart és éket, valamint, az illetékes hatóságok által meghatározott mérték szerint, a gépek mozgó részein elhelyezkedő minden olyan kiálló részt, amelyek mozgásuk esetén veszélyt jelenthetnek a velük érintkező személyek számára, úgy kell kialakítani, besüllyeszteni vagy védeni, hogy ezáltal az ilyen veszélyt meg lehessen előzni.

4. Minden lendkereket, csapágyat, kúpos vagy hengeres dörzshajtást, hajtóbütyköt, tárcsát, ékszíjat, láncot, meghajtó fogaskereket, csigahajtást, hajtórudat és vajat, valamint, az illetékes hatóságok által meghatározott méretig, tengelyeket (beleértve a csapágyazott végeket is) és egyéb áttételeket, amelyek mozgásuk esetén veszélyt jelenthetnek a velük érintkező személyek számára, úgy kell kialakítani vagy védeni, hogy ezáltal az ilyen veszélyt meg lehessen előzni. A gépek vezérlőműveit is úgy kell tervezni vagy védőberendezéssel ellátni, hogy a veszélyt megelőzzék.

3. cikk

1. A 2. cikk rendelkezései nem vonatkoznak azokra a gépekre vagy azoknak a fenti cikkben megjelölt veszélyes elemeire, melyek -

- (a) felépítésük folytán azonos biztonságot nyújtanak, mintha megfelelő védőberendezésekkel lennének ellátva; vagy
- (b) rendeltetésük szerint oly módon kell telepíteni vagy elhelyezni őket, hogy telepítésük vagy elhelyezésük folytán azonos biztonságot nyújtanak, mint ha megfelelő védőberendezésekkel lennének ellátva.

2. A 2. cikk 1. és 2. bekezdései szerinti eladásra, bérletre, bármilyen módon történő átruházásra vagy kiállításra vonatkozó tilalom nem áll fenn csupán azért, mert a gép konstrukciójából fakadóan nem teljesíti a szóban forgó cikk 3. és 4. bekezdéseinek követelményeit karbantartási, olajozási, beállítási és beszabályozási műveletek során, feltéve hogy ezek a műveletek az elfogadott biztonsági szabványokkal összhangban elvégezhetők.

3. A 2. cikk rendelkezései nem képezhetik akadályát a gépeknek raktározás, kiselejtezés, vagy felújítás céljából történő eladásának vagy bármely más címen történő átruházásának, azonban ezek a gépek nem adhatók el, nem adhatók bérbe, nem ruházhatók át bármely más címen vagy nem állíthatók ki raktározásuk vagy felújításuk után, amennyiben nem rendelkeznek a szóban forgó rendelkezések szerinti védelemmel.

4. cikk

A 2. cikk rendelkezésiből adódó kötelezettség az eladót, a bérbe adót, a gépet bármely más módon átruházó, vagy kiállító személyt és, amennyiben arra a nemzeti törvények vagy rendelkezések lehetőséget adnak, megbízottaikat terheli. A gyártó, aki gépeket elad, bérbe ad, bármilyen más címen átruház vagy kiállít, ugyancsak viseli ezeket a kötelezettségeket.

5. cikk

1. Minden tagállam átmeneti kivételt engedélyezhet a 2. cikk rendelkezései tekintetében.

2. Az ilyen átmeneti kivétel időtartamát, amely nem tarthat tovább 3 évnél az Egyezménynek az érintett tagállamban történő hatályba lépésétől számítva, valamint bármely más ideértendő körülményt nemzeti törvények, rendelkezések írják elő vagy más, hasonlóan hatékony intézkedések biztosítják.

3. Jelen cikk alkalmazása során az illetékes hatóság köteles konzultálni az érintett munkaadók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel valamint szükség szerint a gyártók szervezeteivel.

III. RÉSZ. HASZNÁLAT

6. cikk

1. Olyan gépek használatát, amelyeknek bármely veszélyes eleme, ideértve annak működési zónáját, nincs megfelelő védőburkolattal ellátva, nemzeti törvények vagy rendelkezések útján meg kell tiltani vagy más, hasonlóan hatékony módon meg kell akadályozni. Amennyiben ez a tilalom a gép használatának megakadályozása nélkül nem érvényesíthető, úgy azt a gép használata által megengedett mértékig kell alkalmazni.

2. A gépeket oly módon kell védőburkolattal ellátni, hogy az ne sértse a nemzeti munkavédelmi és munkaegészségügyi rendszabályokat és szabványokat.

7. cikk

A 6. cikk rendelkezéseiből fakadó kötelezettségek végrehajtása a munkaadót terhelik.

8. cikk

1. A 6. cikk rendelkezései nem alkalmazandók az olyan gépekre vagy azok részeire, amelyek kialakításuk folytán, telepítésük vagy felállításukból következően olyan biztonságosak, mintha megfelelő védőburkolattal lennének ellátva.

2. A 6. és 11. cikk rendelkezései nem akadályozhatják meg a gép illetve alkatrészeinek a szokásos biztonsági normáknak megfelelő karbantartását, olajozását, üzembehelyezését vagy beszállítását.

9. cikk

1. A tagállamok ideiglenes kivételeket írhatnak elő a 6. cikk rendelkezései tekintetében.

2. Az ilyen átmeneti kivétel időtartamát, amely nem tarthat tovább 3 évnél az Egyezménynek az érintett tagállamban történő hatályba lépésétől számítva valamint bármely más ideértendő körülményt nemzeti törvények, rendelkezések vagy más, hasonlóan hatékony intézkedések biztosítják.

3. Jelen cikk alkalmazása során az illetékes hatóság köteles konzultálni az érintett munkaadók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel.

10. cikk

1. A munkaadónak rendszabályokat kell fogantatnia annak érdekében, hogy a munkavállalók megismerjék a gépek védelmére vonatkozó nemzeti törvényeket és rendelkezéseket és köteles őket megfelelő módon tájékoztatni a gépek használatából eredő veszélyekre és az idevágó óvó rendszabályokra.

2. A munkaadó köteles olyan környezeti feltételeket létesíteni és fenntartani, hogy a jelen Egyezmény szerinti gépekkel munkavállalók semmilyen veszélynek ne legyenek kitéve.

11. cikk

1. Egyetlen munkavállaló sem használhat védőburkolattal ellátott gépet annak eltávolítása esetén, hasonlóan egyetlen munkástól sem lehet megkövetelni a gép használatát védőburkolatának eltávolítása esetén.

2. Egy munkavállaló sem hatálytalaníthatja azokat a védelmi berendezéseket, amelyekkel az általa használt gép el van látva, hasonlóan a más munkavállalók által használt gépek védelmi berendezéseit nem szabad hatálytalanítani.

12. cikk

Jelen Egyezmény ratifikációja nem érinti a munkavállalók azon jogait, melyeket a nemzeti társadalombiztosítási vagy szociális biztosítási törvénykezés alapján élveznek.

13. cikk

Az Egyezmény jelen Részének a munkaadók és a munkavállalók kötelezettségeire vonatkozó rendelkezéseit, amennyiben és ahogyan azt az illetékes hatóság meghatározza, az önfoglalkoztatókra is alkalmazni kell.

14. cikk

Az Egyezmény jelen Részének alkalmazása szempontjából a „munkaadó” meghatározás a munkaadó megbízottját is magában foglalja, amennyiben a nemzeti törvények vagy rendelkezések úgy rendelkeznek.

IV. RÉSZ. ALKALMAZÁS

15. cikk

1. Minden szükséges intézkedést, ideértve a megfelelő büntetésre vonatkozó rendelkezéseket is, meg kell tenni jelen Egyezmény rendelkezéseinek hatékony végrehajtása érdekében.

2. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállamok kötelesek az Egyezmény rendelkezései végrehajtásának ellenőrzésével foglalkozó szolgálatokról gondoskodni, vagy megbizonyosodni arról, hogy a megfelelő ellenőrzés biztosítva van.

16. cikk

Az illetékes hatóság a jelen Egyezmény rendelkezéseinek hatályát biztosító nemzeti törvényeket vagy rendelkezéseket az érdekelt munkaadók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel, valamint ahol lehet, a gyártók szervezeteivel való konzultációk után alakítsa ki.

V. RÉSZ. HATÁLY

17. cikk

1. A jelen Egyezmény rendelkezései a gazdasági tevékenység valamennyi ágazatára alkalmazandók, kivéve, ha az Egyezményt ratifikáló tagállam a ratifikációs okirathoz csatolt nyilatkozatában nem határoz meg szűkebb alkalmazást.

2. Abban az esetben, ha a tagállam az alkalmazást szűkítő nyilatkozatot tett -

- (a) az Egyezmény rendelkezéseit legalább azokra a vállalkozásokra és a gazdasági tevékenység azon ágazataira kell alkalmazni, amelyeket az illetékes hatóság a munkaügyi felügyeleti szolgálatokkal valamint az érdekelt munkaadók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel való konzultációk után úgy minősít, hogy azok jelentős mértékben használnak fel gépeket; a konzultációkat ezen szervezetek közül bármelyik kezdeményezheti.
- b) a tagállam köteles beszámolni a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke értelmében tett jelentéseiben arról a haladásról, amit a jelen Egyezmény rendelkezéseinek szélesebb körű alkalmazása terén elért.

3. Minden tagállam, amely jelen cikk 1. bekezdése tekintetében nyilatkozatot tett, azt bármikor hatálytalaníthatja, teljesen vagy részben, egy későbbi nyilatkozatban.

IV. RÉSZ. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

18. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

19. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

20. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az

Egyezmény első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá után egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

21. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatályba lépésének időpontjára is.

22. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke szerint valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

23. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

24. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában-

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 20. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

25. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.